

הפרשה נפתחת בחקת התורה. פרה אדומה.
מדרש רבה מדגיש:

שאל עובד כוכבים אחד את רבן יוחנן בן זכאי אילין עובדייא דאתון עבדין (המעשים שאתם עושים) נראין כמין כשפים אתם מביאים פרה ושורפין אותה וכותשין אותה ונוטלין את אפרה ואחד מכם מטמא למת מזין עליו ב' וג' טיפין ואתם אומרים לו טהרת אמר לו לא נכנסה בך רוח תזזית מימיך אמר לו לאו ראית אדם שנכנסה בו רוח תזזית אמר לו הן א"ל ומה אתם עושין לו אמר לו מביאין עיקרין ומעשנין תחתיו ומרביצים עליה מים והיא בורחת א"ל ישמעו אזניך מה שאתה מוצא מפיו כך הרוח הזו רוח טומאה דכתיב (זכריה יג, ב): "וגם את הנביאים ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" מזין עליו מי נדה והוא בורח.

לאחר שיצא אמרו לו תלמידיו רבינו לזה דחית בקנה לנו מה אתה אומר ?
אמר להם חייכם לא המת מטמא ולא המים מטהרין אלא אמר הקב"ה חקה חקתי גזירה גזרתי אי אתה רשאי לעבור על גזרתי דכתיב "זאת חוקת התורה".

כמה הארות חינוכיות מסיפור זה:

יש כמה תשובות. יש תשובה לגוי ויש תשובה לתלמידיו.

יש ערך לתשובה של הסבר גם אם הוא חלקי ואפילו חיצוני. רבן יוחנן שעמל כל חייו להתאים את התורה ליציאה לגלות (בתקנות שתיקן, בבקשת יבנה וחכמיה ועוד..) ידע גם להסביר לגוי בלשונו ועל פי השגתו.
רבן יוחנן בן זכאי מבקש לענות לכולם. לנהל שיחה עם כל הבריות. לא רק בבית המדרש.

תשובת רבן יוחנן לתלמידיו צריכה ביאור: 'לא המת מטמא ולא המים מטהרין'.. האמנם?

מסביר בעל 'העקדה' - דבר נוסף רצה רבן יוחנן ללמד את תלמידיו. מקור הטומאה והסיבה לטומאה הוא לא המת, שאם כן היו גם נכרים מטמאים. אלא מקור הטומאה היא הנשמה הטהורה שעזבה את הגוף. ככל שהנשמה יותר גבוהה והפוטנציאל יותר גדול - מורגש יותר החסרון.
נמצאנו למדים עד כמה יש בפרשיית אפר פרה אדומה להדגיש את החשיבות שאנו מייחסים לנשמתו החיה של האדם. עד כדי שיש לנו לעבור את כל תהליך הטהרה בעקבות המיתה.
וכמו כן גם 'לא המים מטהרין' הטהרה מקורה בחיות ובהתחדשות. בעבודה המסורה של כל אחד למיצוי מלא.

הרמב"ן בפרשתנו מציין כי 'צדיקים אינם מטמאין'. צדיק שממשיך את פועלו

בעולם גם אחרי חייו, הרי שאינו מטמא. המקור לדין הזה מופיע בסיפור מופלא במדרש משלי:

מעשה בר' עקיבא שהיה חבוש בבית האסורים ור' יהושע הגרסי היה תלמידו ומשמשו. ערב יוה"כ נפטר ממנו והלך לו. בא אליהו ועמד על פתח ביתו.. אמר לו ר' יהושע מי אתה? אמר לו, כהן אני ובאתי להגיד לך שר' עקיבא מת בבית האסורים.. באו ולקחו את ר' עקיבא. אמר לו ר' יהושע והלא אמש אמרת לי שכהן היית וכהן אסור להטמא למת. אמר לו - בני, חס וחלילה, אין טומאה בתלמיד חכם ואף בתלמידיהם" אין המים מטהרין אומר רבן יוחנן בן זכאי - המים הם 'משל', הם 'אמצעי'. המהות היא לימוד תורה.

אשרינו שאנו עוסקים בלימוד וחינוך שקיים לעולם. ונסיים בדברי הגמרא בברכות (סג,ב) **"אמר ריש לקיש מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באוהל'"**

ומסבירים בספרים הקדושים כי אדם צריך להמית 'עצמו' דוקא. כלומר שלא יהיה כוונתו בשביל עצמו, שימית את הפניה הרודפת אחרי התועלת העצמית. לא בשביל התועלת אלא מתוך אהבת תורה. שבת שלום ומבורך

שושנה נגר